

ΑΠΟ ΔΙΑΦΟΡΑ ΣΠΑΝΙΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΛΑΪΚΟΙ ΜΥΘΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

— Όλες δικές τους !... (Της περιφροίρας Ξυλοκάστρου)

Όταν οι τετρακόσιοι πατέρες έκαναν τους νόμους, είπαν να παίρνει κάθε άνθρωπος έως τρεις γυναίκες.

Πετάγεται τότε ένας καλόγερος και λέει στους πατέρες:

— Κ' εμείς οι καλόγεροι πόσες να παίρνουμε;

— Σας των καλόγερων είναι όλες δικές σας! άπαντούν οι πατέρες.

— Γύφτικες ψυχές (Τών Πατρών)

Μιά φορά μιά παρέα γύφτων, μάζεψε βέργες από λιγαριά σ' ένα ξεροπόταμο. Κοιμόταν λοιπόν στο ύπαιθρο για να σηκωνεται πρωί και να ξαναοχθή τη δουλειά της.

Έτιχε όμως μιά βραδιά να πάση δυνατό κρύο.

Οι γύφτοι, οι φτωχοί, τοιγούτιζαν και λέγανε:

— Φύσα, Θεέ μου φύσα, να πάρης γύφτικες ψυχές, να ιδούμε τι θα καταλάβης!

Άπό τό πολύ κρύο πέθανε ένας από αυτούς.

Τότε οι άλλοι συνοδευοντας τον νεκρό του, έλλαγαν και τού έλεγαν:

— Άιντε στο καλό, Λιάκο μου κ' εκεί πού θα πιάς, πές τού Θεού, αφού τάβαλε μ' εμάς, δεν θα πάμε πιά στον Παράδεισό του, θά προτιμήσουμε την Κόλαση. Άπό φωτιά κ' άμωρα συνηθισμένοι είμαστε!...

— Τύφλα !... (Της Άμβρακίας)

Μιά παπαδιά είχε πάρει τη συνήθεια να κροιά να τ' κρασι μόνη της από τραπέζι. Στού πατά της λοιπόν τό ποτήρι έβαλε κρασι ως τη μέση, ενώ στο δικό της τό ποτήρι, από άποροξία τάχα, τό ξεχειλίωσε, φωνάζοντας αρχαίως σαν ναδέλε δήθεν να μαλώση τον εαυτό της:

— Τύφλα!

Τό προσέξε ο παπάς και της λέει μιά μέρα έπάνω στο φαί:

— Για δώσε μου, να έχης την εϊχή μου, παπαδιά, και μένα μιά τύφλα!...

— Άνεμο κ' άνεμοβλάκι (Της Ζακύνθου)

Κάτοια παντρεμένη γυναίκα είχε φίλο, στον όποιο έδωσε ραντεβό ένα βράδυ, γιατί ο άνδρας της θά πήγαινε στο μύλο να άλέση τό σιτάρι. Άπό κάπου εμπόδιο όμως, ο άνδρας της δεν βγήκε από τό σπίτι κ' όταν έφτασε ο φίλος της και χτυπίσε σιγά-σιγά την πόρτα, η γυναίκα άρχισε να τραγουδά δυνατά τό τραγούδι αυτό:

Άνεμο κ' άνεμοβλάκι;
Τί χτυπίς τό μανταλάκι;
Άντρας μου σακκι δεν ήρσε
Και στο μύλο δεν έπήγα...

— Η... Μπαμπού ! (Της Ζακύνθου)

Μιά άλλη γυναίκα παντρεμένη, ενώ ο άνδρας της ήταν τό βράδυ στο σπίτι, άκουσε τό φίλο της ν' ανεβαίνει στη σκάλα.

Πήρε τότε τό παιδί της στην άγκυλιά της και με μεγάλη άταραξία άρχισε να τό νουφρίζει λέγοντας:

Άγγλια-γγλία άνεβλινε
Μωρή μπαμπού τη σκάλα.
Γιατ' είν' ο τάρας τού παιδιού.
Φεύγα, μωρή κεράλα!...

ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΟΥ ΜΑΡΚ ΤΟΥΑΙΝ

Πώς να γελάση κανείς σ' αυτή τη γή ποινα σπαρμένη με μνήματα; Πότε-πότε γελώμε κλεφτά, σαν τα μικρά παιδιά μέσα στην εκκλησία, μ' ένα διαρκή φόβο μήπως μιά ματιάση κανείς.

— Τό κακό της λωότητος είναι ότι τη ζητούμε μόνον όταν πρόκειται περί άνωτέρων μας.

βολος. Στά μάτια του φαινόταν μιά λάμψη φρόνου και μανίας.

— Τι όραία πού είναι! έφθόρισε. Τι όραία μαλλιά!

Και τά μάτια του χαρφώθηκαν στα μαλλιά της μητέρας του πού σκέπασαν όλο σχεδόν τό μαξιλάρι.

Έμεινε πολλή ώρα εκεί άκίνητος. Σιγά-σιγά τό πρόσωπό του άρχισε να γαληνεύη. Τά μάτια του τώρα κούταζαν με λατρεία την μητέρα του. Έκείνη στόν έθνο της χαμογέλουσε. Χαμογέλασε κ' ο Γκούντο. Σαφηνά όμοια τά γέλιε της έπρόφεραν ένα όνομα: Τό όνομα τού Άριόστο. Τότε ο Γκούντο τινάχθηκε γεμάτος όργη. Σήκωσε όργά τό χέρι του και φάνηκε ένα ψαλλίδι πού κρατούσε...

Σημιάζερε τότε σιγά-σιγά τά μαλλιά της μητέρας του, τά γούφτωσε καλά και με τρεις-τέσσερες δυνατές ψαλλιδιές τάκοψε. Πάει πιά!... Τά όραία μαλλιά, πού τό κούμφοσε και τό ζήλευε όλη η Φλωρεντία, είχαν άποχωρισθή για πάντα άπ' τό κεφάλι της Άλεξάνδρας Στρούτσι!...

Ο κρότος τού ψαλλιδιού ζήτησε την Άλεξάνδρα. Έκάρταζε τρομαγμένη γούφ της κ' είδε τότε τά μαλλιά της κομμένα στα χέρια τού Γκούντο.

Έκείνος γονάτισε κοντά της και με μάτια διακρομένα της είπε:

— Μητέρα, συγγνώμη! Δεν έπρεπε να τάχης πιά αυτά τά μαλλιά. Τά βεβήλωσε έκείνος με τό γέλιό του. Κ' έξ άλλου, γλυκειά μου μητερούλα, τώρα έκείνος δεν θα σ' αγαπάει πιά. Έτσι θα έχω έγώ μόνος την αγάπη σου, όπως πριν.

Η Άλεξάνδρα ήταν γυναικα. Έκλαψε πικρά. Όσάόσο δεν κράτησε μνησικακία τού γιου της.

Όταν την άλλη μέρα ήλθε ο Άριόστο και είδε τό τρομερό άνοσοιόργημα, άφησε να έκδηλωθή ο πάθος του σ' ένα συνόντο, πού θα μείνη άθάνατο. Η αγάπη του όμως δεν έπαθε τον παραμικρό κλονισμό. Τούναντιόν τό άνοσοιόργημα έκείνο τούς έκανε να όρμισοθούν αιώνια πίστι. Άπεφάσισαν να παντρευθούν. Άλλ' η Άλεξάνδρα φοβόταν πάντοτε την άπειλή τού Γκούντο και γι' αυτό ο γάμος τους έγινε μυστικά την άνοιξη τού 1522. Ειδής μετά τον γάμο τους η Άλεξάνδρα έπήγε να κατοικήση στην Φερράρα, όπου είχε ένα ιδιόκτητο σπίτι τού πρώτου σούζου του της, ενώ τον γιό της, σύμφωνα με την διαθήκη τού πατέρα του, τον πήρε κάποιος συγγενής τού όνοματι Βεσπουαίτο, στην Πάντοβα, για να τον μορφώση. Ο Άριόστο έγκατεστάθηκε και αυτός στην Φερράρα, όπου είχε επίσης ένα ιδιόκτητο σπίτι. Τά δύο σπίτια ήσαν πολύ κοντά τό ένα με τό άλλο, κ' έτσι οι δύο έρωτευμένοι ήσαν όλον σχεδόν τον καιρό μαζί.

Έζησαν έτσι δέκα χρόνια εύτυχίας ως τό 1533 πού πέθανε ο Άριόστο. Τότε πιά η Άλεξάνδρα δεν μπόρεσε να κρατήση τό μυστικό και φανερώσε τον γάμο της με τον ποιητή.

Όταν άργότερα ο Άριόστο πέθανε, η Άλεξάνδρα τον έκλαψε, όσο λίγες γυναίκες στόν κόσμο έχουν κλάψει τους αγαπημένους τους. Η λύπη της έταξε κ' αυτόν άκούη τον Γκούντο να συγγινηθή και να συμπερισθή τό πένθος της. Έγκατεστάθη κ' αυτός στη Φερράρα και δεν άποχωρισθή ποτέ πιά από τή μητέρα του. Δεν αγαπησε ούτε παντρεύτηκε σ' όλη του τη ζωή. Έμεινε κοντά της, μιλώντας πάντα μαζί της για τον αγαπημένο της ποιητή. Και όταν έκείνη πέθανε, ο Γκούντο την έθαψε με τό κεφάλι της έπάνω σ' ένα μαλακώτατο μαξιλάρι, γεμισμένο με τά πλούσια, όλόξανθα μαλλιά της, πού σε μιά νύχτα μνιασμαμένης ζήλειας τά είχε κόψει για να την χωρίση άπ' τον ποιητή...

ΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ ΠΟΥ ΠΕΘΑΝΑΝ ΝΕΟΙ

ΑΝΟΙΞΗ

Στόν κήπο άπόψε μου μιλεί μιά νέα μελαγχολία. Χλωμαίνει κάποια μυγδαλιά τό άνοχομαγέλο της στού βάλτου τό βολό νερό. Κ' η θύμησή της νεότης σαλεύει τόσο θλιβερά την άρροστη άκακία.

Έξύτησε μιά κρύα πνοή μέσ' στη σπασμένη σέρρα: τά μουγαρίνα είχε νεκρά και κάσα η κάθε γλάστρα. Τό κιαπίσσι, άτέλειωτο σά βάσανο, πρὸς τ' άστρα, σηκώνει τη μαυρίλα του διαφώντας τον άέρα.

Και πάνε, πένθιμη ποιητή λέξ, της δεντροστοιχίας οι πτερές και σέρνοντας τά πράσινα μαλλιά τους. Οι δύο λατάνιες ύψωσαν μέσ' στην άτελειπιά τους τά χέρια. Κ' είναι ο κήπος μας κήπος μελαγχολίας.

K. Γ. ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ

